KOPĒJĀ NOSTĀJA (EK) Nr. 31/2005,

Padomes 2005. gada 18. jūlija

lai pieņemtu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu par to, kā Kopienas iestādēm un struktūrām piemērot Orhūsas Konvenciju par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem

(2005/C 264 E/02)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu, un jo īpaši tā 175. panta 1. punktu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu [1],

apspriedušies ar Reģionu komiteju,

saskaņā ar Līguma 251. pantā noteikto procedūru [2],

tā kā:

(1) Kopienas tiesību aktu mērķis vides jomā *inter alia* ir palīdzēt saglabāt, aizsargāt un uzlabot vides kvalitāti un aizsargāt cilvēku veselību.

(2) Sestajā Kopienas vides rīcības programmā [3] uzsvērts, cik svarīgi ir sniegt pietiekamu vides informāciju un nodrošināt iespējas sabiedrībai efektīvi piedalīties ar vidi saistītu lēmumu pieņemšanā, tādējādi palielinot atbildību par lēmumu pieņemšanu un tās pārskatāmību, kā arī sekmējot sabiedrības informētību vides jautājumos un atbalstu pieņemtiem lēmumiem. Turklāt, tāpat kā iepriekšējās programmas [4], arī šī programma mudina efektīvāk īstenot un piemērot Kopienas tiesību aktus vides aizsardzības jomā, tostarp nodrošināt Kopienas noteikumu izpildi un vērsties pret Kopienas tiesību aktu pārkāpumiem vides jomā.

(3) 1998. gada 25. jūnijā Kopiena parakstīja Apvienoto Nāciju Organizācijas Eiropas Ekonomikas komisijas (ANO/EEK) Konvenciju par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem (turpmāk tekstā — "Orhūsas Konvencija"). Kopiena apstiprināja Orhūsas Konvenciju 2005. gada 17. februārī. Kopienas tiesību aktiem būtu jāsaskan ar minēto konvenciju.

(4) Kopiena jau ir pieņēmusi vairākus tiesību aktus, kas attīstās un palīdz sasniegt Orhūsas konvencijas mērķus. Būtu jāparedz konvencijas prasību piemērošana Kopienas iestādēm un struktūrām.

(5) Ir lietderīgi trīs Orhūsas Konvencijas pamatprincipus, proti, pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādes saistībā ar vides jautājumiem, aplūkot vienā tiesību aktā, kā arī paredzēt kopīgus noteikumus par mērķiem un definīcijām. Tas palīdzētu racionalizēt tiesību aktus un uzlabot to īstenošanas pasākumu pārskatāmību, kas attiecas uz Kopienas iestādēm un struktūrām.

(6) Vispārējs princips paredz, ka tiesības, ko garantē trīs Orhūsas Konvencijas pamatprincipi, piemēro bez diskriminācijas pilsonības, tautības vai dzīvesvietas dēļ.

(7) Orhūsas Konvencijā valsts iestādes ir plaši definētas; pamatprincips ir tāds, ka visos gadījumos, kad īsteno valsts varu, fiziskām personām un viņu organizācijām būtu jābūt dotām tiesībām. Tādēļ Kopienas iestādes un struktūras, uz ko attiecas šī regula, būtu jādefinē tikpat plaši un funkcionāli. Saskaņā ar Orhūsas Konvenciju Kopienas iestādēm un struktūrām var nepiemērot šo konvenciju gadījumos, kad tās īsteno tiesu vai likumdevēju varu. Tomēr, lai nodrošinātu saskaņu ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1049/2001 (2001. gada 30. maijs) par publisku piekļuvi Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas dokumentiem [5], noteikumi par pieeju vides informācijai būtu jāpiemēro Kopienas iestādēm un struktūrām, kad tās īsteno likumdevēju varu.

---

[1] OV C 117, 30.4.2004., 52. lpp.

[2] Eiropas Parlamenta 2004. gada 31. marta Atzinums OV C 123 E, 29.4.2004., 612. lpp., Padomes 2005. gada 18. jūlija Kopējā nostāja un Eiropas Parlamenta... gada … Nostāja (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēta).

[3] Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums 1600/2002/EK (2002. gada 22. jūlijs), ar ko nosaka Sesto Kopienas vides rīcības programmu (OV L 242, 10.9.2002., 1. lpp.).

[4] Ceturtā Kopienas vides rīcības programma (OV C 328, 7.12.1987., 1. lpp.), Piektā Kopienas vides rīcības programma (OV C 138, 17.5.1993., 1. lpp.).

[5] OV L 145, 31.5.2001., 43. lpp.

(8) Vides informācijas definīcija šajā regulā attiecas uz jebkādas formas informāciju par vides stāvokli. Šai definīcijai, kas ir saskaņota ar definīciju, kas izmantota Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2003/4/EK (2003. gada 28. janvāris) par vides informācijas pieejamību sabiedrībai ([1]), ir tāds pats saturs kā tai, kas ietverta Orhūsas Konvencijā. "Dokumenta" definīcija Regulā (EK) Nr. 1049/2001 attiecas uz vides informāciju, kā definēts šajā regulā.

(9) Ir lietderīgi līdztekus pieejai, kas izmantota attiecībā uz dalībvalstu pienākumiem atbilstīgi spēkā esošiem EK tiesību aktiem, šajā regulā paredzēt "plānu un programmu" definīciju, ņemot vērā Orhūsas Konvencijas noteikumus. "Ar vidi saistīti plāni un programmas" būtu jādefinē, ņemot vērā to, kā tās palīdz sasniegt Kopienas vides politikas mērķus vai cik nopietni tās var ietekmēt to sasniegšanu. Sestā Kopienas vides rīcības programma nosprauž Kopienas vides politikas mērķus, kā arī darbības, lai tos sasniegtu desmit gados no 2002. gada 22. jūlija. Minētā laikposma beigās būtu jāpieņem nākamā vides rīcības programma.

(10) Ņemot vērā, ka tiesību akti vides jomā pastāvīgi attīstās, vides tiesību aktu definīcijai būtu jāatsaucas uz Kopienas vides politikas mērķiem, kas izklāstīti Līgumā.

(11) Būtu jānodrošina iespēja iekšēji pārskatīt individuālā rakstura administratīvus aktus, ja tie uzliek juridiskas saistības un tiem ir ārēja ietekme. Tāpat noteikumi būtu jāattiecina uz bezdarbību, ja tiesību akti vides jomā uzliek pienākumu pieņemt administratīvus aktus. Tā kā uz aktiem, ko pieņem Kopienas iestāde vai struktūra, kas īsteno tiesu vai likumdevēju varu, var neattiecināt pārskatīšanu, tā būtu jābūt arī ar citām izmeklēšanas procedūrām, kurās Kopienas iestāde vai struktūra saskaņā ar Līgumu darbojas kā administratīvas pārskatīšanas iestāde.

(12) Orhūsas Konvencija aicina nodrošināt sabiedrības pieeju vides informācijai, vai nu atbildot uz pieprasījumu, vai arī iestādēm, uz ko attiecas konvencija, aktīvi izplatot minēto informāciju. Regula (EK) Nr. 1049/2001 attiecas uz Eiropas Parlamentu, Padomi un Komisiju, kā arī uz aģentūrām un līdzīgām struktūrām, kas izveidotas ar Kopienas tiesību aktiem. Tajā šīm iestādēm paredzēti noteikumi, kas visnotaļ atbilst Orhūsas Konvencijā ietvertajiem. Regula (EK) Nr. 1049/2001 būtu jāattiecina arī uz visām pārējām Kopienas iestādēm un struktūrām.

(13) Kad Orhūsas Konvencijas noteikumi nedz pilnīgi, nedz daļēji nav ietverti arī Regulā (EK) Nr. 1049/2001, jāpievēršas šādiem noteikumiem, jo īpaši attiecībā uz vides informācijas savākšanu un izplatīšanu.

(14) Lai efektīvi varētu izmantot sabiedrības tiesības piekļūt vides informācijai, būtiski svarīgi ir nodrošināt kvalitatīvu vides informāciju. Tālab der ieviest noteikumus, kas uzliek pienākumu Komisijas iestādēm un struktūrām nodrošināt kvalitāti.

(15) Regulā (EK) Nr. 1049/2001 paredzētos izņēmumus būtu *mutatis mutandis* jāpiemēro pieprasījumiem piekļūt vides informācijai saskaņā ar šo regulu. Attiecībā uz pieeju vides informācijai atteikuma iemesli būtu jāinterpretē sašaurināti, ievērojot sabiedrības intereses saņemt informāciju un to, vai pieprasītā informācija attiecas uz emisijām apkārtējā vidē. Termins "komerciālās intereses" attiecas uz nolīgumiem par konfidencialitāti, ko noslēgušas iestādes vai struktūras, kas veic banku darbības.

(16) Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu 2119/98/EK (1998. gada 24. septembris) par epidemioloģiskās uzraudzības un infekcijas slimību kontroles tīkla izveidošanu Kopienā ([2]), ar Komisijas palīdzību jau ir izveidots Kopienas mēroga tīkls dalībvalstu sadarbības un koordinācijas veicināšanai, lai Kopienā uzlabotu vairāku infekcijas slimību profilaksi un kontroli. Ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 23. septembra Lēmumu 1786/2002/EK ([3]) ir pieņemta Kopienas rīcības programma sabiedrības veselības aizsardzības jomā, kas papildina attiecīgo valstu politiku. Šīs programmas elementi, proti, uzlabot informācijas kvalitāti un vairot zināšanas par sabiedrības veselības aizsardzību, ka arī palielināt spējas ātri un saskaņoti reaģēt uz veselības apdraudējumiem, ir mērķi, kas pilnībā atbilst Orhūsas Konvencijas prasībām. Tādēļ šī regula būtu jāpiemēro, neskarot Lēmumu 2119/98/EK un Lēmumu 1786/2002/EK.

([1]) OV L 41, 14.2.2003., 26. lpp.

([2]) OV L 268, 3.10.1998., 1. lpp. Lēmumā jaunākie grozījumi izdarīti ar Regulu (EK) Nr. 1882/2003 (OV L 284, 31.10.2003., 1. lpp.).

([3]) OV L 271, 9.10.2002., 1. lpp. Lēmumā grozījumi izdarīti ar Lēmumu Nr. 786/2004/EK (OV L 138, 30.4.2004., 7. lpp.).

(17) Orhūsas Konvencija prasa Pusēm paredzēt noteikumus, lai iesaistītu sabiedrību ar vidi saistītu plānu un programmu sagatavošanā. Tādos noteikumos ir jāietver pieņemami termiņi, lai sabiedrībai sniegtu informāciju par attiecīgu lēmumu pieņemšanu vides jomā. Lai sabiedrības dalība būtu efektīva, tai ir jānotiek agrīnā stadijā, kad vēl ir iespējami jebkādi risinājumi. Paredzot noteikumus par sabiedrības dalību, Kopienas iestādēm un struktūrām būtu jānosaka, kāda sabiedrības daļa var piedalīties attiecīgos pasākumos.

(18) Ar Orhūsas Konvenciju 9. panta 3. punktu paredzēta pieeja tiesas procedūrām vai citām pārskatīšanas procedūrām, lai apstrīdētu fizisku personu vai valsts iestāžu darbību vai bezdarbību, pārkāpjot tiesību aktus vides jomā. Noteikumiem par pieeju tiesvedībai jābūt saskaņā ar Līgumu. Šajā sakarā ir lietderīgi, ka šī regula attiecas tikai uz valsts iestāžu darbību vai bezdarbību.

(19) Lai nodrošinātu pietiekamus un efektīvus tiesiskās aizsardzības līdzekļus, tostarp tādus, ko saskaņā ar attiecīgiem EK līguma noteikumiem var izmantot Eiropas Kopienu Tiesā, ir lietderīgi Kopienas iestādei vai struktūrai, kas izdevusi apstrīdamo aktu vai kas iespējamas administratīvas bezdarbības gadījumā nav pieņēmusi kādu aktu, dot iespēju atkārtoti izskatīt iepriekš pieņemto lēmumu vai — bezdarbības gadījumā — pieņemt aktu.

(20) Nevalstiskām organizācijām, kas aktīvi darbojas vides aizsardzības jomā un atbilst konkrētiem kritērijiem, jo īpaši tiem, kas nodrošina, ka tās ir neatkarīgas organizācijas un to galvenais mērķis ir veicināt vides aizsardzību, būtu jābūt tiesīgām pieprasīt Kopienas līmenī iekšēji pārskatīt aktus, ko pieņēmusi Kopienas iestāde vai struktūra atbilstīgi vides tiesību aktiem, kā arī aktu nepieņemšanu, lai attiecīga iestāde vai struktūra tos varētu pārskatīt.

(21) Ja iepriekšēji pieprasījumi veikt iekšēju pārskatīšanu nav bijuši sekmīgi, attiecīgajai nevalstiskai organizācijai būtu jābūt tiesībām ierosināt tiesvedību Tiesā saskaņā ar attiecīgiem Līguma noteikumiem.

(22) Šajā regulā ir ievērotas pamattiesības un principi, kas atzīti Līguma par Eiropas Savienību 6. pantā un atspoguļoti Eiropas Savienības Pamattiesību hartā, jo īpaši tās 37. pantā,

IR PIEŅĒMUŠAS ŠO REGULU.

I SADAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

1. pants

Mērķis

1. Šīs regulas mērķis ir veicināt to pienākumu īstenošanu, kas izriet no ANO/EEK Konvencijas par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem, še turpmāk "Orhūsas Konvencija", paredzot noteikumus par konvencijas piemērošanu Kopienas iestādēm un struktūrām, jo īpaši:

a) garantējot tiesības piekļūt vides informācijai, ko saņēmušas vai sagatavojušas Kopienas iestādes vai struktūras un kas ir to rīcībā, kā arī izklāstot pamatnosacījumus un praktiskus pasākumus šo tiesību izmantošanai;

b) nodrošinot, ka vides informācija kļūst arvien plašāk pieejama un ir publiski izplatīta, lai panāktu pēc iespējas plašāku sistemātisku vides informācijas publisku pieejamību un izplatīšanu. Tālab jo īpaši veicina datoru sakaru un/vai elektronisko tehnoloģiju izmantošanu — ja tie ir pieejami;

c) paredzot sabiedrības dalību ar vidi saistītu plānu un programmu izstrādē;

d) dodot iespēju Kopienas līmenī griezties tiesā saistībā ar vides jautājumiem atbilstīgi šajā regulā paredzētajiem nosacījumiem.

2. Piemērojot šo regulu, Kopienas iestādes un struktūras cenšas palīdzēt un sniegt ieteikumus sabiedrībai attiecībā uz pieeju informācijai, dalību lēmumu pieņemšanā un griešanos tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem.

2. pants

Definīcijas

1. Šajā regulā:

a) "pieprasījuma iesniedzējs" ir jebkura fiziska vai juridiska persona, kas pieprasa vides informāciju;

b) "sabiedrība" ir viena vai vairākas fiziskas vai juridiskas personas un to apvienības, organizācijas vai grupas;

c) "Kopienas iestāde vai struktūra" ir jebkura publiska iestāde, struktūra, birojs vai aģentūra, kas izveidota ar Līgumu vai pamatojoties uz to, izņemot gadījumos, kad tā īsteno tiesu vai likumdevēju varu. Tomēr II sadaļas noteikumus piemēro Kopienas iestādēm un struktūrām, kad tās īsteno likumdevēju varu;

d) "vides informācija" ir jebkura informācija rakstiskā, vizuālā, audio, elektroniskā vai jebkurā citā materiālā formā par:

i) vides elementu, piemēram, gaisa un atmosfēras, ūdeņu, augsnes, zemes, ainavu un dabas teritoriju, tostarp mitrāju, piekrastes un jūras teritoriju, stāvokli, bioloģisko daudzveidību un tās komponentiem, tostarp ģenētiski modificētiem organismiem, un par šo elementu mijiedarbību;

ii) tādiem faktoriem, kā vielas, enerģija, troksnis, starojums vai atkritumi, tostarp radioaktīvie atkritumi, emisija, izplūde un cita veida novadīšana vidē, kas ietekmē vai var ietekmēt i) apakšpunktā minētos vides elementus;

iii) tādiem pasākumiem (arī administratīviem pasākumiem) kā politika, tiesību akti, plāni, programmas, nolīgumi vides jomā un darbības, kas ietekmē vai var ietekmēt i) un ii) apakšpunktā minētos vides elementus un faktorus, kā arī pasākumi vai darbības, kuri paredzēti šo elementu aizsardzībai;

iv) ziņojumiem attiecībā uz tiesību aktu īstenošanu vides jomā;

v) izmaksu un ieguvumu analīzi un citādu ekonomisko analīzi un pieņēmumiem, ko izmanto saistībā ar iii) apakšpunktā minētajiem pasākumiem un darbībām, un

vi) cilvēku veselības stāvokli un drošību, vajadzības gadījumā arī barošanās ķēdes piesārņojumu, cilvēku dzīves apstākļiem, kultūras objektiem un celtnēm, ciktāl tos ietekmē vai var ietekmēt i) apakšpunktā minēto vides elementu stāvoklis, vai — ar minēto elementu starpniecību — jebkurš no ii) un iii) apakšpunktā minētajiem faktoriem;

e) "ar vidi saistīti plāni un programmas" ir plāni un programmas,

i) kas būtu jāsagatavo un vajadzības gadījumā jāpieņem Kopienas iestādei vai struktūrai;

ii) kas prasīti saskaņā ar normatīviem vai administratīviem aktiem un

iii) kas vai nu veicina vai var būtiski ietekmēt Sestajā Kopienas vides rīcības programmā vai jebkurā turpmākā vispārējā vides rīcības programmā paredzēto Kopienas vides politikas mērķu sasniegšanu.

Vispārējas vides rīcības programmas arī uzskata par ar vidi saistītiem plāniem un programmām.

Šī definīcija neietver finanšu, ar banku darbībām saistītus vai budžeta plānus un programmas, proti, tās, kas paredz to, kā konkrētus projektus vai darbības būtu jāfinansē, vai ir saistītas ar ierosinātiem gada budžetiem, nedz arī ietver Kopienas iestāžu vai struktūru iekšējās darba programmas vai ārkārtas pasākumu plānus vai programmas, kas paredzētas tikai tādēļ, lai nodrošinātu civilo aizsardzību;

f) "tiesību akti vides jomā" ir Kopienas tiesību akti, kas, neatkarīgi no to tiesiskā pamata, veicina Kopienas vides politikas mērķu sasniegšanu, kā noteikts Līgumā: saglabāt, aizsargāt un uzlabot vides kvalitāti, aizsargāt cilvēku veselību, apdomīgi un racionāli izmantot dabas resursus un starptautiskā līmenī veicināt pasākumus, kas risina reģionu vai pasaules mēroga vides problēmas;

g) "administratīvs akts" ir jebkurš Kopienas iestādes vai struktūras veikts pasākums, kam ir individuāls raksturs, ko veic saskaņā ar tiesību aktiem vides jomā, kas ir juridiski saistošs un kam ir ārēja ietekme;

h) "administratīva bezdarbība" ir stāvoklis, kad Kopienas iestāde vai struktūra nepieņem g) apakšpunktā minēto administratīvo aktu.

2. Administratīvi akti un administratīva bezdarbība neietver pasākumus, ko veic Kopienas iestāde vai struktūra, kura darbojas kā administratīvās pārskatīšanas struktūra, piemēram, atbilstīgi:

a) Līguma 81., 82., 86. un 87. pantam (konkurences noteikumi);

b) Līguma 226. un 228. pantam (pārkāpuma lietas izskatīšana);

c) Līguma 195. pantam (ombuda veiktā izmeklēšana);

d) Līguma 280. pantam (lietas, ko izskata Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai).

II SADAĻA

PIEEJA VIDES INFORMĀCIJAI

3. pants

Regulas (EK) Nr. 1049/2001 piemērošana

Regula (EK) Nr. 1049/2001 attiecas uz jebkura pieprasījuma iesniedzēja pieprasījumu piekļūt vides informācijai, kas ir Kopienas iestāžu un struktūru rīcībā, bez diskriminācijas pilsonības, tautības vai dzīvesvietas dēļ, un — attiecībā uz juridisku personu — bez diskriminācijas juridiskās adreses vai faktiskās darbības vietas dēļ.

Vārds "iestāde" Regulā (EK) Nr. 1049/2001 šajā regulā jālasa "Kopienas iestāde vai struktūra".

4. pants

Vides informācijas savākšana un izplatīšana

1. Kopienas iestādes un struktūras apkopo vides informāciju, kas saistīta ar to funkcijām un ir to rīcībā, lai to aktīvi un sistemātiski izplatītu sabiedrībā, jo īpaši izmantojot datoru sakarus un/vai elektroniskās tehnoloģijas saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1049/2001 11. panta 1. un 2. punktu un 12. punktu. Tās nodrošina, lai vides informāciju arvien vairāk apkopotu elektroniskajās datu bāzēs, kas ir viegli pieejamas sabiedrībai, izmantojot publiskos telekomunikāciju tīklus. Lai šo panāktu, tās ievieto datubāzēs vides informāciju, kas ir to rīcībā, un šīs datubāzes aprīko ar meklēšanas rīkiem un cita veida programmām, kas paredzētas, lai palīdzētu sabiedrībai sameklēt tai vajadzīgo informāciju.

Informācijā, ko sniedz ar datoru sakaru un/vai elektronisko tehnoloģiju starpniecību, nav obligāti jāietilpst informācijai, kas ir apkopota pirms šīs regulas stāšanās spēkā, ja vien tā jau nav pieejama elektroniskā formā.

Kopienas iestādes un struktūras veic visus saprātīgos pasākumus, lai to rīcībā esošā vides informācija būtu tādā formā vai formātā, ka to var viegli pavairot un saņemt, izmantojot datoru sakarus vai citus elektroniskos līdzekļus.

2. Pieejamo un izplatāmo vides informāciju pēc vajadzības atjaunina. Papildus Regulas (EK) Nr. 1049/2001 12. panta 2. un 3. punktā un 13. panta 1. un 2. punktā uzskaitītajiem dokumentiem minētās datubāzes vai reģistri ietver šādus dokumentus:

a) starptautisko līgumu, konvenciju vai nolīgumu un Kopienas tiesību aktu tekstus vides jomā vai saistībā ar to, kā arī ar vidi saistītu politikas dokumentu, plānu un programmu tekstus;

b) ziņojumus par panākumiem attiecībā uz a) apakšpunktā minēto dokumentu īstenošanu, ja tie ir sagatavoti vai glabājas elektroniskā formā Kopienas iestādēs vai struktūrās;

c) tos ziņojumus par vides stāvokli, kuri minēti 4. punktā;

d) datus vai datu kopsavilkumus pēc to darbību monitoringa, kuras ietekmē vai var ietekmēt vidi;

e) atļaujas, kam ir būtiska ietekme uz vidi, un vienošanās vides jomā, vai norādes, kur šo informāciju var pieprasīt vai kur tai var piekļūt;

f) pētījumus par ietekmi uz vidi un riska novērtējumus attiecībā uz vides elementiem, vai norādi, kur šo informāciju var pieprasīt vai kur tai var piekļūt.

3. Attiecīgos gadījumos Kopienas iestādes un struktūras var izpildīt 1. un 2. panta prasības, izveidojot saites uz tīmekļa vietnēm, kur var atrast šo informāciju.

4. Komisija nodrošina, ka regulāri, retākais reizi četros gados, publicē un izplata ziņojumus par vides stāvokli, tostarp informāciju par vides kvalitāti un tās noslodzi.

5. pants

Vides informācijas kvalitāte

1. Kopienas iestādes un struktūras, cik vien tām iespējams, nodrošina, lai visa informācija, ko tās apkopojušas, būtu atjaunināta, precīza un salīdzināma.

2. Saņēmušas pieprasījumu, Kopienas iestādes un struktūras paziņo pieprasījuma iesniedzējam par to, kur var atrast informāciju par mērījumu metodēm, ja tā ir pieejama, tostarp analīzes metodēm, paraugu ņemšanas un iepriekšējas apstrādes metodēm, ko izmanto, apkopojot informāciju. Alternatīvi, tās var paziņot pieprasījuma iesniedzējam par izmantoto standartizēto procedūru.

6. pants

Izņēmumu piemērošana pieprasījumiem piekļūt vides informācijai

1. Attiecībā uz Regulas (EK) Nr. 1049/2001 4. panta 2. punkta pirmo ievilkumu uzskata, ka pastāv sevišķas sabiedrības intereses informācijas izpaušanā, ja pieprasītā informācija attiecas uz emisijām vidē. Attiecībā uz pārējiem Regulas (EK) Nr. 1049/2001 4. panta 2. un 3. punktā paredzētajiem izņēmumiem, novērtējot, vai pastāv sevišķas sabiedrības intereses informācijas izpaušanā, jo īpaši ņem vērā to, ka pieprasītā informācija attiecas uz emisijām vidē.

2. Papildus Regulas (EK) Nr. 1049/2001 4. pantā izklāstītajiem izņēmumiem Kopienas iestādes un struktūras var atteikt pieeju vides informācijai, ja šīs informācijas izpaušana nelabvēlīgi ietekmētu tās vides aizsardzību, uz kuru attiecas minētā informācija, piemēram, reti sastopamu sugu vairošanās vietas.

3. Ja Kopienas iestādes vai struktūras rīcībā ir vides informācija, kuras izcelsme ir dalībvalstī, tā apspriežas ar šo dalībvalsti un piemēro jebkurus attiecīgus Kopienas tiesību aktos paredzētus izņēmumus. Ja nepiemēro nevienu izņēmumu, attiecīgā iestāde vai struktūra izpauž informāciju.

7. pants

Pieprasījumi piekļūt vides informācijai, kas nav Kopienas iestādes vai struktūras rīcībā.

Ja Kopienas iestāde vai struktūra saņem pieprasījumu piekļūt vides informācijai un ja tās rīcībā nav šīs informācijas, tā, cik drīz vien iespējams, informē Kopienas iestādi vai struktūru vai publisku institūciju Direktīvas 2003/4/EK nozīmē, kur pēc tās ieskatiem ir iespējams griezties attiecīgās informācijas saņemšanai, vai arī pārsūta pieprasījumu uz atbilstošu Kopienas iestādi vai struktūru vai publisku institūciju, attiecīgi informējot pieprasījuma iesniedzēju.

8. pants

Sadarbība

Gadījumā, ja cilvēku darbība vai dabiski cēloņi radījuši jebkādu nenovēršamu apdraudējumu cilvēku veselībai vai videi, Kopienas iestādes un struktūras, saņēmušas Direktīvas 2003/4/EK nozīmē esošo publisko institūciju pieteikumu, sadarbojas ar attiecīgajām publiskajām institūcijām un tām palīdz, lai tās varētu tai sabiedrības daļai, kas varētu būt apdraudēta, tūlīt un bez kavēšanās izplatīt visu vides informāciju, kas varētu palīdzēt tai veikt pasākumus, lai novērstu vai mazinātu iespējamo kaitējumu, ko izraisa apdraudējums, tiktāl šī informācija ir Kopienas iestāžu un struktūru un/vai šo publisko institūciju rīcībā vai to glabā šo Kopienas iestāžu un struktūru un/vai šo publisko institūciju uzdevumā.

Pirmo daļu piemēro, neskarot nevienu konkrētu pienākumu, ko paredz ar Kopienas tiesību aktiem, jo īpaši ar Lēmumu Nr. 2119/98/EK un Lēmumu Nr. 1786/2002/EK.

III SADAĻA

SABIEDRĪBAS LĪDZDALĪBA ATTIECĪBĀ UZ AR VIDI SAISTĪTIEM PLĀNIEM UN PROGRAMMĀM

9. pants

1. Veicot atbilstošus praktiskus un/vai citus pasākumus, Kopienas iestādes un struktūras nodrošina sabiedrībai savlaicīgas un efektīvas iespējas piedalīties ar vidi saistītu plānu vai programmu sagatavošanā, pārveidē vai pārskatīšanā, kad ir vēl iespējami jebkādi risinājumi. Jo īpaši, ja Komisija sagatavo priekšlikumu šādam plānam vai programmai, kuru nodod pieņemšanai citām Kopienas iestādēm vai struktūrām, tā attiecīgajā sagatavošanas stadijā nodrošina sabiedrības līdzdalību.

2. Ievērojot šīs regulas mērķus, Kopienas iestādes un struktūras nosaka sabiedrības daļu, ko ietekmē vai var ietekmēt konkrēts plāns vai programma, kā minēts 1. punktā, vai kas tajā ir ieinteresēta.

3. Kopienas iestādes un struktūras nodrošina, ka 2. punktā minēto sabiedrības daļu informē vai nu ar publisku paziņojumu, vai arī citā piemērotā veidā, piemēram, elektroniskajos plašsaziņas līdzekļos, ja tie ir pieejami, par:

a) priekšlikuma projektu, ja tas ir pieejams;

b) vides informāciju vai novērtējumu, kas attiecas uz sagatavošanā esošo plānu vai programmu, ja tas ir pieejams, un

c) praktiskiem pasākumiem dalībai, tostarp:

i) administratīvo vienību, no kuras var iegūt attiecīgo informāciju,

ii) administratīvo vienību, kurai var iesniegt komentārus, atzinumus vai jautājumus, un

iii) pamatotiem termiņiem, atvēlot pietiekamu laiku, lai sabiedrība tiktu informēta un varētu sagatavoties un efektīvi piedalīties ar vidi saistītu lēmumu pieņemšanā.

4. Komentāru saņemšanai paredz vismaz četru nedēļu termiņu. Ja organizē sanāksmes vai uzklausīšanu, tās izziņo vismaz četras nedēļas iepriekš. Termiņus var saīsināt steidzamības kārtā vai tad, ja sabiedrībai jau ir bijusi iespēja izteikt komentārus par attiecīgo plānu vai programmu.

IV SADAĻA

IEKŠĒJĀ PĀRSKATĪŠANA UN GRIEŠANĀS TIESĀ

10. pants

Pieprasījums veikt administratīvu aktu iekšēju pārskatīšanu

1. Jebkura nevalstiska organizācija, kas atbilst 11. punktā noteiktajiem kritērijiem, ir tiesīga Kopienas iestādei vai struktūrai, kas saskaņā ar tiesību aktiem vides jomā ir pieņēmusi administratīvu aktu vai — ja ir konstatēta iespējama administratīva bezdarbība — kam būtu bijis jāpieņem šāds akts, iesniegt pieprasījumu veikt iekšēju pārskatīšanu.

Šāds pieprasījums jāiesniedz rakstiski un termiņā, kas nepārsniedz četras nedēļas pēc administratīvā akta pieņemšanas, paziņošanas vai publicēšanas, atkarībā no tā, kura ir vēlākā, vai — ja ir konstatēta iespējama administratīva bezdarbība — četras nedēļas pēc dienas, kad administratīvais akts bija vajadzīgs. Tajā norāda pārskatīšanas pamatojumu.

2. Šā panta 1. punktā minētā Kopienas iestāde vai struktūra izskata jebkuru šādu pieprasījumu, ja vien tas nav klaji nepamatots. Kopienas iestāde vai struktūra sniedz pamatojumu rakstiskā atbildē, cik drīz vien iespējams, bet ne vēlāk kā divpadsmit nedēļas pēc pieprasījuma saņemšanas.

3. Ja neatkarīgi no pienācīgas rūpības attiecīgā Kopienas iestāde vai struktūra nevar veikt darbības saskaņā ar 2. punktu, tā cik drīz vien iespējams un vēlākais tajā punktā minētajā laikposmā informē nevalstisku organizāciju, kas iesniedza pieprasījumu, par savas kavēšanās iemesliem un par to, kad tā paredz veikt darbības.

Jebkurā gadījumā Kopienas iestāde vai struktūra veic darbības astoņpadsmit nedēļās no pieprasījuma saņemšanas.

11. pants

Kritēriji, lai iegūtu tiesības pieprasīt iekšēju pārskatīšanu Kopienas līmenī

1. Nevalstiska organizācija ir tiesīga saskaņā ar 10. pantu iesniegt pieprasījumu veikt iekšēju pārskatīšanu ar nosacījumu, ka:

a) atbilstīgi attiecīgas dalībvalsts tiesību aktiem un praksei tā ir neatkarīga bezpeļņas juridiska persona;

b) tās galvenais apliecinātais mērķis ir veicināt vides aizsardzību saistībā ar tiesību aktiem vides jomā;

c) tā ir pastāvējusi ilgāk par diviem gadiem un aktīvi īsteno mērķi, kas minēts b) apakšpunktā;

d) priekšmets, uz ko attiecas pieprasījums veikt iekšēju pārskatīšanu, ir ietverts tās mērķī un darbībās.

2. Komisija pieņem noteikumus, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu 1. punktā minēto kritēriju pārskatāmu un konsekventu piemērošanu.

12. pants

Griešanās Tiesā

1. Nevalstiska organizācija, kas saskaņā ar 10. pantu ir iesniegusi pieprasījumu veikt iekšēju pārskatīšanu, var celt prasību Tiesā atbilstīgi attiecīgiem Līguma noteikumiem.

2. Ja Kopienas iestāde vai struktūra nedarbojas saskaņā ar 10. panta 2. vai 3. punktu, nevalstiska organizācija var celt prasību Tiesā atbilstīgi attiecīgiem Līguma noteikumiem.

V SADAĻA

NOBEIGUMA NOTEIKUMI

13. pants

Piemērošanas pasākumi

Ja vajadzīgs, Kopienas iestādes un struktūras šai regulai pielāgo savu reglamentu. Minētie pielāgojumi stājas spēkā no... (*).

14. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā trešajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

To piemēro no... (**).

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē,

Eiropas Parlamenta vārdā —
priekšsēdētājs
…

Padomes vārdā —
priekšsēdētājs
…

(*) …
(**) …

PADOMES APSVĒRUMU PAZIŅOJUMS

I. IEVADS

Komisija 2003. gada 28. oktobrī pieņēma priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai par to, kā EK iestādēm un struktūrām piemērot Orhūsas Konvenciju par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesas iestādēs saistībā ar vides jautājumiem.

Eiropas Parlaments sēdē, kas notika no 2004. gada 29. marta līdz 1. aprīlim, pieņēma atzinumu pirmajā lasījumā.

Ekonomikas un sociālo lietu komiteja pieņēma atzinumu 2004. gada 29. aprīlī. ([1])

Padome 2005. gada 18.jūlijā pieņēma kopējo nostāju.

II. MĒRĶIS

Regulas priekšlikuma mērķis ir Kopienas līmenī EK iestādēm un struktūrām piemērot Orhūsas Konvencijas principus, izstrādājot prasību kopumu attiecībā uz pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesas iestādēs saistībā ar vides jautājumiem. Ar regulu tādējādi veicinās Kopienas vides politikas mērķu sasniegšanu, kā izklāstīts EK Līguma 174. panta 1. punktā. Visbeidzot, pieņemot šo regulas priekšlikumu, Eiropas Kopiena pasaulei darītu zināmu, ka tā ir apņēmības pilna uzņemties atbildību vides jautājumos.

III. KOPĒJĀS NOSTĀJAS ANALĪZE

1. Vispārīgi noteikumi

Kopējā nostājā tieši, daļēji vai pēc būtības ir iekļauti vairāki grozījumi, ko Eiropas Parlaments pieņēmis pirmā lasījumā. Jo īpaši ir precizēti un uzlaboti procedūras noteikumi, kas Kopienas iestādēm un struktūrām ir jāpilda attiecībā uz pieeju informācijai un sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā. Saistībā ar iespēju griezties tiesas iestādēs ir vienkāršoti kritēriji attiecībā uz tiesībām iesniegt pieprasījumu iekšējai pārbaudei. Kvalificētām struktūrām (pašreiz definētām kā nevalstiskām organizācijām, kas atbilst attiecīgiem kritērijiem) vairs nav jābūt aktīvām Kopienas līmenī, bet visiem pieprasījumiem ir jāattiecas uz Kopienas jautājumiem, proti, tiem jābūt saskaņā ar vides tiesību aktu definīciju, kā izklāstīts 2. panta f) punktā.

Tomēr citi grozījumi neparādās kopējā nostājā, jo Padome vienojās, ka tie ir nevajadzīgi un/vai nevēlami, vai tāpēc, ka Komisijas sākotnējā priekšlikuma noteikumi ir svītroti vai pilnīgi pārstrādāti.

Kopējā nostājā arī ir iekļauti vairāki tādi grozījumi, ko Eiropas Parlaments nav pieņēmis pirmā lasījumā. Turklāt teksta izstrādes gaitā veikti grozījumi, lai to padarītu skaidrāku vai nodrošinātu Regulas saskaņotību kopumā.

2. Īpaši noteikumi

Konkrēti Padome vienojās par šādiem grozījumiem:

— **39., 40. un 41. grozījumus** nebija pieņemams tāpēc, ka ilgstpējīga attīstība neietilpst Konvencijas jomā un nav saskaņā ar EK Līguma 174. pantu par mērķiem vides politikas jomā;

([1]) OV C 117, 30.4.2004., 52. lpp.

— **1. grozījums** jau bija iekļauts 7. apsvēruma formulējumā;

— **56. grozījums** varēja radīt daļēju sakritību ar atvieglojumu režīmu: Regula (EK) Nr. 1049/2001 pietiekami nodrošina atbilstību Konvencijai;

— **3., 7. un 10. grozījums** paredzēja vairāk nekā Orhūsas Konvencijas prasības un tādējādi nebija vajadzīgs, lai nodrošinātu saskaņotību;

— **5. grozījumam** nebija saistības ar regulas īpašiem noteikumiem; problēmu par vajadzību vienkāršot procedūras atrisina jo īpaši kopējās nostājas 10. līdz 12. pants;

— **8. un 44. grozījums** vairs nebija būtisks, kopš jēdziens "kvalificēta vienība" tekstā tika svītrots;

— **9. grozījumus** nebija pieņemams, jo "vides informācijas" definīcija, kas minēta kopējā nostājā, ir pārņemta no Direktīvas 2003/4/EK par vides informācijas pieejamību sabiedrībai;

— **16. grozījums** paredzēja vairāk nekā noteikumi par informācijas izplatīšanu, kas iekļauti Direktīvā 2003/4/EK, un tie būtu izraisījuši nevajadzīgu administratīvu slogu;

— **17. un 19. grozījums** atkārtoja noteikumus, kas jau precizēti Regulā (EK) Nr. 1049/2001;

— **21., 22. un 23. grozījums** šķita pārāk preskriptīvs: to, kādā veidā iestādēm un struktūrām ņemt vērā sabiedrības dalības rezultātus, pamatojoties uz šajā regulā izklāstītajiem vispārīgajiem principiem, vajadzētu atstāt iestāžu un struktūru ziņā;

— **25. grozījumu** nevarēja pieņemt, jo tas varēja būtiski palēināt procedūras;

— **30., 42., 47., 48., 49., 50., 52., un 53. grozījumus** nebija pieņemams, jo saskaņā ar Orhūsas Konvenciju metodes par iespēju griezties tiesu iestādēs nosaka Puses. Papildus faktam, ka kopējā nostāja definē "kvalificētas vienības" jēdzienu, attiecinot to tikai uz nevalstiskām organizācijām, kas izpilda vairākus nosacījumus, tā stingri ievēro noteikumus, kuri iekļauti EK Līguma 230. panta 4. punktā un 232. panta 3. punktā un pietiekami nodrošina saskaņotību;

— **51. grozījums** bija nevajadzīgs, jo kārtība par piekļuvi ombudam, kas izklāstīta EK Līguma 195. pantā, ir pietiekama, lai nodrošinātu saskaņotību ar Konvenciju, un tādējādi nevajadzētu paredzēt nekādus citus noteikumus;

— dažus **33., 35. un 58. grozījuma** elementus pieņēma. Tomēr atsauces iekļaušanu par ilgtspējīgu attīstību šajā sakarā uzskatīja par nepiemērotu, ņemot vērā vides tiesību aktu definīciju, kā izklāstīts iepriekš saistībā ar 39., 40. un 41. grozījumu. Turklāt ar kopējo nostāju nodrošina to, ka kritēriji attiecībā uz tiesībām iesniegt pieprasījumu (tagad 11. pants) paredz izvairīties no juridiskām neskaidrībām;

— **36. grozījums** bija zaudējis nozīmi, tā kā atbilstīgais pants tika svītrots (sākotnējā priekšlikuma 13. pants) un bijušais 12. pants ir pārstrādāts (tagad 11. pants);

— **37. un 38. grozījumu** vajadzētu noraidīt, tāpēc ka ne visām Kopienas iestādēm un struktūrām automātiski ir jāpielāgo savi reglamenti. Ja tas būs nepieciešams, būs jāparedz pietiekams laikposms šim nolūkam un pēc tam vajadzības gadījumā — jaunās regulas piemērošanai;

IV. **SECINĀJUMS**

Padome uzskata, ka kopējā nostāja ir labi izvērtētu pasākumu kopums, kas sekmēs Kopienas vides politikas mērķu sasniegšanu, kā izklāstīts EK Līguma 174. panta 1. punktā, nodrošinot saskaņotību ar Orhūsas Konvencijas prasībām un saderību ar atbilstīgiem spēkā esošiem tiesību aktiem, jo īpaši Regulu (EK) Nr. 1049/2001, neradot nepamatotas izmaksas.

Tā gaida konstruktīvas pārrunas ar Eiropas Parlamentu, lai drīz pieņemtu šo regulu.